

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

Creative Leadership of Administrators Affecting Teachers' Work Motivation in
at Schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2

ชนิษฐา เปาวะนา¹ ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์² บุญมี ก่อบุญ³
Khanitta paowana, Suphirun jantarak, Boonmee Koboon

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 5) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และ 6) หาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และองค์ประกอบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบ
2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง
5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม และการมีความสามารถในการแก้ปัญหา มีอำนาจพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ร้อยละ 48.90

Received: 2023-06-10 Revised: 2023-06-20 Accepted: 2023-06-22

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Student Master of Education Program, Department of Education Administration and Development, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: khaww44a@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Advisor Department of Education Administration and Development, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: nonsamran2011@gmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Advisor Department of Education Administration and Development, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: boonmeej72017@gmail.com

6. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีจำนวน 2 ด้าน คือ การทำงานเป็นทีม และการมีความสามารถในการแก้ปัญหา

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the components of creative leadership of school administrators; 2) the levels of creative leadership of school administrators; 3) the levels of teacher performance motivation at the schools; 4) the relationship between creative leadership of administrators and teacher performance motivation at the schools; 5) the predictive power of administrators' creative leadership affecting teachers' performance motivation at the schools; and 6) development of creative leadership of administrators affecting performance motivation of teachers at the schools.

The research method was divided into 3 phases: 1) to study the components of creative leadership of executives; and the motivational component of teachers' performance in schools, 2) to study the relationship between the creative leadership of administrators affecting teachers' motivation to work at the schools; and 3) to study ways to develop creative leadership of administrators under the Office of Nakhon Phanom Primary Education Service Area 2.

The results showed the followings.

1. There were five components of creative leadership.
2. The creative leadership of executives as a whole was at a high level.
3. Teachers' motivation at the school performance as a whole was at a high level.
4. The performance motivation of the school teacher had a positive relationship moderate.

5. Executive Creative Leadership Teamwork (X_5) and problem-solving ability (X_4) had predictive powers in teachers' performance motivation with forecasting power of 48.90%.

6. The guideline for the administrators' creative leadership development for teachers' performance motivation at the schools included two aspects: teamwork and capability for problem solving.

Keywords: creative leadership; teacher performance motivation; school administrators

บทนำ (Introduction)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อผลสำเร็จในการบริหารงานในสถานศึกษา การบริหารงานจะประสบผลสำเร็จได้ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำ ต้องคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล กระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสม

กับการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้เป็นตัวอย่างในด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้ใต้บังคับเกิดความเชื่อมั่นและเลื่อมใสในตัวผู้บริหารเพื่อให้หน่วยงานหรือองค์การเกิดประสิทธิผลสูงสุดและเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน การแสดงออกของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของครูและนักเรียน (วิโรจน์ สารรัตน์, 2555: 16) โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์จะส่งผลให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์เช่นเดียวกัน นั่นคือผู้บริหารจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ก่อน มีพื้นฐานความคิดเชิงบวกไม่กลัวกับความยุ่งยากปัญหาที่ซับซ้อน เพราะพฤติกรรมของผู้บริหารจะส่งผลต่อครูในโรงเรียนโดยตรง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2555: 50) Center Creative Leadership (CCL) และ National Association of Secondary School Principals (NASSP) ได้ศึกษาทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษนี้ที่สำคัญ จำนวน 10 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะการสร้างทีมงาน 2) ทักษะการจัดการความขัดแย้ง 3) ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 4) ทักษะการตัดสินใจ 5) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 6) ทักษะทางเทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัล 7) ทักษะการสื่อสาร 8) ทักษะการจูงใจ 9) ทักษะการมอบหมายงานและการสอนงาน และ 10) ทักษะชีวิต (บุญช่วย สายราม, 2559) ภาวะผู้นำที่ควรจะมีควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวของผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษายุคใหม่ให้กว้างขวางคือภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจ ประสานงาน และนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างท้าทาย การแสดงออกของผู้นำที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากร ในด้านความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่ง การแสดงออกซึ่งการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลกต่อชีวิตเชื่อมั่นในคุณค่า ศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่พร้อมจะก้าวข้ามอุปสรรคไปด้วยกันมีการแสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิด และการกระทำรวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสมดุลในชีวิตที่รู้จักพัฒนาตนเองเสมอทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณสามารถผลักดันให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย โดยการสร้างแรงบันดาลใจ และจูงใจส่งเสริมแนะนำกระบวนการใหม่ ๆ มาใช้ภายในองค์การเพื่อที่จะทำให้ครูสามารถคิดนอกกรอบกล้าคิดกล้าตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์มองถึงความเป็นปัจเจกบุคคล หาแนวทางใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับการสื่อสารภายในองค์การหลากหลายทันต่อเหตุการณ์ มีความสามารถในการปรับตัว มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียน (อุดม มุ่งเกษม, 2551: 16-18; ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2555: 25; สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2549: 79; กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ และคณะ, 2556: 31)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีโรงเรียนทั้งสิ้น 181 โรงเรียน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงมีการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สิ่งที่จะทำให้เกิดการประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานเพราะการกระทำดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการ

พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
6. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีอำนาจพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เป็นรูปแบบงานวิจัยเชิงปริมาณมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การมีวิสัยทัศน์ การมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 181 โรงเรียน จำนวน 2,115 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 181 คน ครู 1,934 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, 2564: 13)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551: 191) ได้ จำนวน 350 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จังหวัดนครพนม จำนวน 181 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในระยะเวลาตั้งแต่ เดือนเมษายน-ธันวาคม 2565 ดังนี้

ระยะที่ 1 ตั้งแต่ เดือน เมษายน 2565

ระยะที่ 2 ตั้งแต่ เดือน เมษายน ถึง กันยายน 2565

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม ถึง ธันวาคม 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ประกอบด้วยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำแนกตามองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำแนกตามองค์ประกอบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 7 องค์ประกอบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองการทำวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นรายสถานศึกษา ตามจำนวนที่กำหนด

3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดย การวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหาร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 การศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ คำนวณได้มาทำการแปลผลในรูปความสัมพันธ์

ผลการวิจัย (Research Results)

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การมีวิสัยทัศน์ การมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการทำงาน เป็นทีม

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ภาพรวม ($R_{xy} = 0.580$) สัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน รายด้าน ทราบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 คือ การทำงานเป็นทีม ($r = 0.684$) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ ($r = 0.549$) การ

มีความสามารถในการแก้ปัญหา ($r = 0.537$) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ($r = 0.430$) และการมีวิสัยทัศน์ ($r = 0.403$)

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีอำนาจพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การทำงานเป็นทีม (X_5) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา (X_4)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ การทำงานเป็นทีม (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ เท่ากับ .961 และการมีความสามารถในการแก้ปัญหา (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ เท่ากับ -.313 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ได้ร้อยละ 48.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานพยากรณ์ $\pm .080$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = 2.070 + .817 (X_5) - .303 (X_4)$$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z'y = .961 (Z_5) - .313 (Z_4)$$

6. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ดังต่อไปนี้

6.1 แนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 การทำงานเป็นทีม คือ

- 1) การทำงานที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม
- 2) สร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกในทีม
- 3) ส่งเสริมและให้ขวัญกำลังใจสมาชิก
- 4) รับฟังความเห็นและร่วมกันคิดตัดสินใจ ไม่ยึดความคิดของตนเป็นใหญ่
- 5) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 6) ส่งเสริมบุคลากรทำงานตามความสามารถ และความถนัดรับฟังความคิดเห็น และเสียง

ส่วนใหญ่

- 7) มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการทำงานที่ชัดเจน

6.2 แนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 การมีความสามารถในการแก้ปัญหา คือ

1) พิจารณาปัญหาและสาเหตุด้วยใจเป็นธรรม ตรงไปตรงมา มีเหตุผล แล้วหาวิธีแก้ปัญหาที่สามารถจัดสาเหตุของปัญหา

- 2) เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหา
- 3) กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- 4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ
- 5) หมั่นฝึกสมาธิ เพื่อให้มีสติตลอดเวลา จะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

- 6) เปิดกว้างต่อความคิดใหม่ ๆ ไม่ยึดติดในความคิดของตน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการยืนยันองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 2) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ 3) การมีวิสัยทัศน์ 4) การมีความสามารถในการแก้ปัญหา และ 5) การทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน จะต้องเป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานได้ดีและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา ปุณริบูรณ์ (2563: 167) เรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมี ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านทักษะคิดวิเคราะห์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความยืดหยุ่น และด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินตนา ดีดวงพันธ์ (2565: 189) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 3) การมีความคิดสร้างสรรค์ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) การทำงานเป็นทีม และ 6) การมีจินตนาการ

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ตรวจสอบเป็นรายด้านทราบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ รองลงมาเป็นการทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์และการมีความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นลำดับสุดท้าย ผลวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นการบริหารงานในสถานศึกษา มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ มีความรู้ สติปัญญา มีความฉับไวในการตอบสนองต่อปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงานร่วมกันและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานได้ ดังนั้น จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ เตชินธ์ อินทบำรุง และคณะ (2562: 178-187) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ญัฐธิดา พลศรีดา (2564: 135) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ จินตนาการ ความยืดหยุ่น การแก้ไขปัญหา และการมีวิสัยทัศน์

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เรียงจากมากไปหาน้อย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตรวจสอบเป็นรายด้านทราบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมใน การทำงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านลักษณะของงานที่ ปฏิบัติ ผลวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 คือ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูมีความตั้งใจ เอาใจใส่ ในการจัดการเรียนการสอน มีความตั้งใจในการทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้รับการยอมรับยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานมี การอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและการได้รับการสอบถาม งานที่ตรงกับความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณ มวลมนตรี (2564: 153) ได้ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานอยู่เสมอได้รับมอบหมายจาก ผู้บริหารให้เป็นคณะทำงานหรือเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำ เมื่อเสนอความคิดเห็นผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานยอมรับฟัง จึงส่งผลให้ครูมีความสุขในการทำงาน และตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของ ความสำเร็จในโรงเรียนจึงทำให้มีแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิจัยของ ญฐิตดา สุระเสนา (2564: 202) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ จากการโดยรวม อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการยอมรับนับถือด้านความก้าวหน้า ในตำแหน่งหน้าที่ และด้านผลประโยชน์ตอบแทนตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ภาพรวม ($R_{xy}=0.580$) สัมพันธ์ ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ผลวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 คือ ภาวะ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ครูจะมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมากขึ้นเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับที่ ความสามารถของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในการบริหารงาน เพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ เกิด แรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเตชินธ์ อินทบำรุง และคณะ (2562: 178-187) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ในภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัย

ของณัฐณิชา พลศรีดา (2564: 138) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .89

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวม คือ การทำงานเป็นทีมและการมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ การทำงานเป็นทีม (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ เท่ากับ .961 และการมีความสามารถในการแก้ปัญหา (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ เท่ากับ -.313 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ได้ร้อยละ 48.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานพยากรณ์ $\pm .080$ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ดี มีการบริหารงานโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบทีม รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน สร้างความผูกพันระหว่างเพื่อนร่วมงาน กำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยทุกคนต้องพึงพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้ง ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมจับประเด็นปัญหาให้ถูกต้อง ประเมินค่าของปัญหาด้วยเหตุและผล ควบคุมบรรยากาศในการทำงานให้เป็นธรรมชาติ ควบคุมอารมณ์และใช้กระบวนการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา หาทางเลือกที่ทุกคนยอมรับได้ โดยใช้ความรู้ผสมผสานกับประสบการณ์ที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐณิชา พลศรีดา (2564: 140) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม โดยตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์มี 4 ตัวแปร พบว่าตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือความยืดหยุ่น รองลงมาคือจินตนาการ และการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 81.40 มีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ $\pm .16$

6. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ การทำงานเป็นทีม และการมีความสามารถในการแก้ปัญหา มีแนวทางการพัฒนารวมกันทั้งสิ้น 13 แนวทาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม สร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกในทีม และต้องรับฟังความเห็นของคนในทีม ร่วมกันคิดตัดสินใจไม่ยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มีการพิจารณาปัญหาและสาเหตุด้วยใจเป็นธรรม ตรงไปตรงมา มีเหตุผล หาวิธีแก้ปัญหาที่สามารถขจัดสาเหตุของปัญหา เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหา และกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ตีดวงพันธ์ (2565: 193-194) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีทั้งหมด 5 ด้านได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการทำงานเป็นทีม มีแนวทางการพัฒนารวมทั้งสิ้น 35 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถ้าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีมุมมองในเชิงระบบเพื่อให้การจัดกิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมาย วิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของตนเองและผู้อื่น เพื่อปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มองโลกในแง่ดี มีความคิดเชิงบวกและมีความเฉลียวฉลาดสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของบุคลากรมีความยุติธรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของทีมงานที่มีประสิทธิภาพสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ ทั้งในมิติของความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ในมิติของความรู้เมื่อสมาชิกในทีมงานได้บรรลุตามเป้าหมายของงาน จะร่วมชื่นชมแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ ย่อมเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การมีวิสัยทัศน์ การมีความสามารถในการแก้ปัญหาและการทำงานเป็นทีม
2. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ประกอบด้วย การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ การมีวิสัยทัศน์ การมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 2 มีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในทางบวก ดังนั้นในการเตรียมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ไปเป็นแนวทางพัฒนาผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนได้ดีที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการมี

ความสามารถในการแก้ปัญหา ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการฝึกอบรมและส่งเสริมเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในด้านดังกล่าวเพื่อส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน คือ การทำงานเป็นทีมและการมีความสามารถในการแก้ปัญหา ควรจะให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานในโรงเรียน นำไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ด้านอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ควรนำไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในสังกัดอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนในเชิงลึก ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ และคณะ. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์: สิ่งที่ต้องค่าสำหรับทุกคนในอนาคต. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- จินตนา ติดวงพันธ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐธิดา พลศรีดา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐธิดา สุระเสนา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เตชินธ์ อินทบำรุง บรรจง เจริญสุข ชูศักดิ์ เอกเพชร. (มกราคม-เมษายน 2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 11(1): 178-187.

- ทักษิณ มวลมนตรี. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญช่วย สายราม. (2559). ทักษะภาวะผู้นำองค์กรโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/565807> สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2565.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2563). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ อีระ นุชเปี่ยม และนันทวัน งามเดชะ. (2555). สูการอุดมศึกษาหลังโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2549). ภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: suthep.crru.ac.th/leader26.doc. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2565.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564. นครพนม: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2.
- อุดม มุ่งเกษม. (2551). Governance กับการพัฒนาข้าราชการ. กรุงเทพฯ: ไอเดียแอสควร์.

